

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 29.4.2009
COM(2009) 209 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο του Έβδομου Ευρωπαϊκού
Προγράμματος-Πλαισίου Έρευνας**

{SEC(2009) 589}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιστημονική έρευνα πρωτοστατεί στην παραγωγή και την εκμετάλλευση της γνώσης, παράγει ιδέες και λύσεις που προωθούν την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση και συμβάλλει στην αντιμετώπιση μακροχρόνιων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού. Ο πρωταρχικός στόχος του Έβδομου Προγράμματος-Πλαισίου Έρευνας¹ (7^ο ΠΠ) είναι να συμβάλλει στην δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, μιας ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς για ερευνητές, επιστημονική γνώση και τεχνολογία που αυξάνει την επιστημονική και τεχνολογική αριστεία μέσω μεγαλύτερου ανταγωνισμού, περισσότερου συντονισμού των ερευνητικών δραστηριοτήτων και μεγαλύτερη επικέντρωση των προγραμμάτων και των πολιτικών σε μείζονες κοινωνικές προκλήσεις. Με τις επιστημονικές και τεχνολογικές του προτεραιότητες επικεντρωμένες στην αειφόρο ανάπτυξη, το 7^ο ΠΠ είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας, τη στήριξη της αειφόρου μεγέθυνσης της Ευρώπης στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και τη μετατροπή αυτής σε μια δυναμική οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και βασιζόμενη στη γνώση, η οποία θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας.

Οι μακροπρόθεσμες προκλήσεις που αντιμετωπίζαμε πριν από την κρίση δεν έχουν εξαφανιστεί και οι στόχοι της στρατηγικής της Λισαβόνας είναι σήμερα περισσότερο επίκαιροι παρά ποτέ. Είναι καιρός να ενισχυθούν και όχι να περικοπούν οι δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία, τόσο για να αντιμετωπίσουμε αυτές τις προκλήσεις όσο και για να θέσουμε τις βάσεις για την ανάκαμψη.

Στην παρούσα έκθεση αξιολογείται η πρόοδος που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του 7^{ου} ΠΠ και τι απομένει να γίνει για να επιτευχθούν πλήρως οι αρχικοί του στόχοι. Ικανοποιεί μια νομική υποχρέωση της κοινοτικής απόφασης για το 7^ο ΠΠ² και αποτελεί τη βάση για την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος το 2010³. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που τη συνοδεύει περιέχει περισσότερες λεπτομέρειες για τα καλυπτόμενα θέματα.

2. Η ΑΡΧΗ ΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΞΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Το 7^ο ΠΠ είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε όγκο και έκταση του πεδίου εφαρμογής σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα, το 6^ο ΠΠ. Συνδυάζει τη συνέχεια με την καινοτομία. Τα καλά δοκιμασμένα στοιχεία του 6^{ου} ΠΠ διατηρούνται, όπως οι υποτροφίες Μαρί Κιουρί, η στήριξη των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών και οι δραστηριότητες Ευρατόμ, καθώς και η χρηματοδότηση του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) ως παρόχου άριστης και ανεξάρτητης επιστημονικής και τεχνικής στήριξης για τις πολιτικές της ΕΕ. Ταυτόχρονα, το

---

¹ Το 2007 ξεκίνησαν δύο Έβδομα Προγράμματα-Πλαίσια βάσει των συνθηκών ΕΚ και Ευρατόμ (που από κοινού αποκαλούνται «7^ο ΠΠ»). Για πληροφορίες σχετικά με τους στόχους και τη δομή του 7^{ου} ΠΠ καθώς και με την μέχρι σήμερα υλοποίησή του βλέπε π.χ. τις ετήσιες εκθέσεις για το 2007 και το 2008 στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=reports>.

² Άρθρο 7 παράγραφος 2 ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σ. 1.

³ Η παρούσα έκθεση επωφελείται της γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Έρευνα (ERAB) της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2009, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών.

7^ο ΠΠ εισάγει νεωτερισμούς και ριζικές καινοτομίες τόσο από πλευράς περιεχομένου όσο και από πλευράς εφαρμογής, που απαιτούν απλοποιήσεις και διαχειριστικές αλλαγές.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2007 και το 2008 φαίνεται ότι το 7^ο ΠΠ ξεκίνησε καλά:

- Η ανταπόκριση της επιστημονικής κοινότητας στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του προγράμματος δείχνει ισχυρή ζήτηση για κοινοτική έρευνα. Παρελήφθησαν 36.000 περίπου προτάσεις και επελέγησαν για χρηματοδότηση πάνω από 5.500 προτάσεις. Το συνολικό ποσοστό συμμετοχής ανέρχεται σε 21,7% λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων σε δύο στάδια.
- Αναγνωρίζεται η ποιότητα της διαδικασίας αξιολόγησης, και το 91% των αξιολογητών δηλώνουν ότι η ποιότητα της διαδικασίας αξιολόγησης είναι παρόμοια ή καλύτερη σε σχέση με τις εθνικές τους αξιολογήσεις στις οποίες έχουν συμμετάσχει.

Οι νεωτεριστικές προσεγγίσεις που έχουν ενσωματωθεί στο 7^ο ΠΠ φαίνεται ότι αποδίδουν καρπούς.

- Η επιτυχία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας είναι προφανής από τις άνω των 11.000 προτάσεις που παρελήφθησαν κατά την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Έχουν ήδη ξεκινήσει πάνω από 500 έργα έρευνας αιχμής σε διακεκριμένα ερευνητικά ιδρύματα σε όλη την Ευρώπη, τα οποία προέκυψαν από τις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για επιχορηγήσεις εκκίνησης ανεξάρτητης έρευνας του ΕΣΕ και για τις επιχορηγήσεις προηγμένης έρευνας του ΕΣΕ.
- Έχουν συγκροτηθεί οι εξής πέντε μεγάλης κλίμακας εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα – οι Κοινές Τεχνολογικές Πρωτοβουλίες (ΚΤΠ) – ως ξεχωριστές νομικές οντότητες βάσει του άρθρου 171 της συνθήκης ΕΚ: Καινοτόμα φάρμακα (IMI), Ενσωματωμένα συστήματα πληροφορικής (ARTEMIS), Καθαρός ουρανός (Clean Sky), Ναυηλεκτρονική (ENIAC) και η ΚΤΠ Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνου (FCH). Η ARTEMIS και η ENIAC έχουν δρομολογήσει έργα με βάση τις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκήρυξαν και έχουν ήδη δημοσιεύσει τις δεύτερες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Οι άλλες ΚΤΠ έχουν προκηρύξει τις πρώτες τους προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τις οποίες η αξιολόγηση και η επιλογή των πρώτων έργων βρίσκονται σε εξέλιξη.
- Η ζήτηση για την νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου (RSFF) ήταν μεγάλη από την ενεργοποίησή της το 2007 και έχουν εγκριθεί 30 δράσεις RSFF, ενώ η αξία των υπογεγραμμένων δανείων ανερχόταν στις αρχές του 2009 σε 2 δισεκατομμύρια ευρώ.
- Έχουν δημιουργηθεί δύο υπηρεσίες – ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας και ο Εκτελεστικός Οργανισμός του ΕΣΕ – για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική διαχείριση του συνεχώς διογκούμενου προϋπολογισμού του 7^{ου} ΠΠ χωρίς να αυξάνεται αντίστοιχα ο αριθμός των υπαλλήλων της Επιτροπής.
- Έχει επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά την απλοποίηση της συμμετοχής στο 7^ο ΠΠ: το νέο ταμείο εγγυήσεων κατέστησε τους περισσότερους εκ των προτέρων ελέγχους οικονομικής βιωσιμότητας περιττούς· μια ενιαία υπηρεσία καταχώρισης επιτρέπει την απευθείας υποβολή νομικών εγγράφων και πιστοποιητικών ελέγχου με αποτέλεσμα οι εκ των

προτέρων έλεγχοι της χρηματοπιστωτικής ικανότητας να μειωθούν δέκα φορές σε σχέση με το 6^ο ΠΠ.

Ορισμένα ζητήματα απαιτούν περισσότερη προσοχή και ανάλυση:

- Το προσαρμοσμένο συνολικό μερίδιο της συμμετοχής των ΜΜΕ στις επιλεγείσες προτάσεις στο πλαίσιο των ειδικών προγραμμάτων «Συνεργασία» και «Ικανότητες» κυμαίνεται γύρω στο 11% από πλευράς αιτηθείσας συμμετοχής της ΕΚ.
- Τα κάτω του μέσου όρου ποσοστά συμμετοχής στο 7^ο ΠΠ για τα περισσότερα νέα κράτη μέλη αντισταθμίζονται από υψηλότερη οικονομική συμμετοχή: οι συμμετέχοντες από την ΕΕ των 12 έλαβαν σχεδόν το 5% του συνόλου της αιτηθείσας συμμετοχής του 7^{ου} ΠΠ σε σύγκριση με μερίδιο 2,8 % της ΕΕ των 12 στις συνολικές εσωτερικές δαπάνες Ε & Α της ΕΕ των 27.

3. ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ 7^{ΟΥ} ΠΠ

3.1 Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας

Τον Δεκέμβριο του 2008, τα κράτη μέλη υιοθέτησαν το κοινό τους όραμα για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE) το 2020⁴. Μέσω της «διαδικασίας της Λιουμπλιάνα» δεσμεύτηκαν σε μια διαδικασία συνεργασίας για την υλοποίηση του εν λόγω οράματος συνεργαζόμενα μεταξύ τους και με την Επιτροπή. Στο πλαίσιο του οράματος του EXE προβλέπεται η εξασφάλιση ορθών προϋποθέσεων και κινήτρων για έρευνα και επενδύσεις σε Ε&Α υψηλής εμβέλειας, με την ενίσχυση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας μέσω της προώθησης του υγιούς ανταγωνισμού με στόχο την αριστεία ιδίως μεταξύ των ερευνητών, την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ερευνητών, της επιστημονικής γνώσης και της τεχνολογίας («πέμπτη ελευθερία») με ταυτόχρονο συντονισμό των φορέων χρηματοδότησης της έρευνας και τη συνεργασία μεταξύ της βιομηχανίας και της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Το 7^ο ΠΠ ενεργεί ως καταλύτης στην προσπάθεια υλοποίησης του EXE μέσω τεσσάρων ειδικών προγραμμάτων, καθένα από τα οποία έχει συγκεκριμένη αποστολή:

Πρόγραμμα «Συνεργασία»: Επίτευξη ηγετικής θέσης της ΕΕ σε ζωτικούς τομείς Επιστήμης και Τεχνολογίας μέσω της υποστήριξης της συνεργασίας και της ανοικτής καινοτομίας στην Ε&Α

Τα μέσα προώθησης της συνεργατικής έρευνας του προγράμματος «Συνεργασία» επιτρέπουν τη συνεργασία βιομηχανίας και πανεπιστημιακής κοινότητας σε περιβάλλον «ανοικτής καινοτομίας» με τρόπο που να συμβάλλει στην ελεύθερη κυκλοφορία γνώσεων και τεχνολογιών. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και οι διαρθρωτικές επιπτώσεις όσον αφορά τον EXE αποτελούν αποφασιστικά κριτήρια για την επιλογή των θεμάτων προτεραιότητας, ανεξάρτητα από το μέγεθος και το πεδίο εφαρμογής του μέσου. Αν και τα έργα Ε&Α μικρής κλίμακας μπορεί να εξυπηρετούν μεμονωμένες ερευνητικές ομάδες ή συγκεκριμένες πολιτικές ανάγκες, το 7^ο ΠΠ αναγνώρισε την ανάγκη μιας περισσότερο στρατηγικής προσέγγισης όσον αφορά την επίτευξη ηγετικής θέσης στην επιστήμη και την τεχνολογία και την διάρθρωση του EXE με την μετατόπιση προς μεγαλύτερα προγράμματα και στρατηγικές

⁴ Όραμα του EXE για το 2020 που ενέκρινε το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας στις 2 Δεκεμβρίου 2008, βλέπε έγγραφο 16767/08.

πρωτοβουλίες με ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και κρίσιμη μάζα: τις «Κοινές Τεχνολογικές Πρωτοβουλίες» (ΚΤΠ) και τις συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, τις αποκαλούμενες πρωτοβουλίες του άρθρου 169, μέσω των οποίων η ΕΕ συμμετέχει σε προγράμματα Ε&Α τα οποία αναλαμβάνουν από κοινού τα κράτη μέλη.

Οι ΚΤΠ εμπεριέχουν μια καινοτόμο προσέγγιση στις συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα αλλά η θέσπισή τους ως «κοινοτικών φορέων» ήταν μακρόχρονη και επίπονη. Είναι πολύ νωρίς για να κριθεί κατά πόσο οι ΚΤΠ θα έχουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις όσον αφορά την προώθηση της ηγετικής τεχνολογικής θέσης της ΕΕ σε κρίσιμους τομείς, αλλά φαίνεται πως στο μέλλον υπόσχονται να προωθήσουν σε πιο απλοποιημένο πλαίσιο τις ερευνητικές επενδύσεις της ΕΕ. Στο πλαίσιο του 7^{ου} ΠΠ δρομολογήθηκαν τρεις νέες πρωτοβουλίες του άρθρου 169: η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση (AAL), το EUROSTARS⁵ και το Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Πρόγραμμα Μετρολογίας (EMRP). Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία και τα διδάγματα από την πρώτη πρωτοβουλία βάσει του άρθρου 169 στο πλαίσιο του 6^{ου} ΠΠ, τη Σύμπραξη ευρωπαϊκών και αναπτυσσόμενων χωρών για τις κλινικές δοκιμές (EDCTP) και αξιοποιώντας τις πρωτοβουλίες ERA-NET, οι κοινές αυτές δράσεις μεταξύ εθνικών προγραμμάτων αποδεικνύουν την αξία τους επίσης και ενόψει πιθανών μελλοντικών πρωτοβουλιών για την κοινή υλοποίηση προγραμμάτων.

Πρόγραμμα «Ιδέες»: Τόνωση της δημιουργικότητας και της αριστείας της ευρωπαϊκής έρευνας

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας έχει καταστεί ιδιαίτερα προβεβλημένη συνιστώσα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας με μεγάλη επιρροή. Με προϋπολογισμό 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου για περίοδο 7 ετών εξασφαλίζει σταθερή στήριξη της έρευνας αιχμής στην Ευρώπη για την οποία η κρίσιμη μάζα μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Αναγνωρίζοντας το όφελος που προκύπτει από τον πανευρωπαϊκό ανταγωνισμό, αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν ήδη αποφασίσει να χορηγήσουν εθνικές επιχορηγήσεις σε φορείς υψηλών επιδόσεων μη επιχορηγούμενους στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης για επιχορηγήσεις ΕΣΕ.

Στο επίκεντρο των επιτευγμάτων βρίσκεται η συγκρότηση του ανεξάρτητου Επιστημονικού Συμβουλίου που αποτελείται από διακεκριμένους επιστήμονες. Το εν λόγω Συμβούλιο διαμόρφωσε αυτόνομα την επιστημονική στρατηγική για την έρευνα αιχμής στην Ευρώπη και σε συνεργασία με την Επιτροπή δημιούργησε δομές και μηχανισμούς υλοποίησης επιχορηγήσεων ερευνητικών προγραμμάτων με την πρωτοβουλία ερευνητών σε όλους τους ερευνητικούς τομείς που στηρίζονται στο μοναδικό κριτήριο της αριστείας.

Παρόλο που έχουν αντιμετωπιστεί οι προκλήσεις που συνδέονται με την δρομολόγηση μιας θεσμικής διεργασίας τέτοιας κλίμακας, δεν υπάρχουν περιθώρια για επανάπαυση. Κατά τη διάρκεια του 2009 πρέπει να ολοκληρωθεί η μετάβαση από την προηγούμενη δομή υλοποίησης στον Εκτελεστικό Οργανισμό του ΕΣΕ. Στο πλαίσιο ανεξάρτητης επιθεώρησης του ΕΣΕ πρέπει να εξεταστεί αντικειμενικά η έκταση αυτής της φαινομενικά πρώιμης επιτυχίας και να υποστηριχτεί ο προσδιορισμός περαιτέρω βελτιώσεων. Αυτό πρέπει να συμβάλλει στην διαρκή επιτυχία του ΕΣΕ που αποτελεί την σημαντικότερη συνιστώσα ενός πραγματικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

---

⁵ Η πρόταση BONUS προβλέπεται να κατατεθεί πριν από το τέλος του 2009.

Πρόγραμμα «Άνθρωποι»: Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της ευρωπαϊκής έρευνας μέσω της «κυκλοφορίας εγκεφάλων»

Ο αριθμός των αιτήσεων στις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων αποδεικνύει ότι οι υποτροφίες Μαρί Κιουρί που προσφέρει το πρόγραμμα «Άνθρωποι» παραμένουν ελκυστικές όσο ποτέ και συμβάλλουν στην «κυκλοφορία εγκεφάλων» σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο καθώς και στην δημιουργία υψηλής ποιότητας και μετακινούμενου ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού E&A. Η χρήση ωστόσο υποτροφιών βιομηχανίας-ακαδημαϊκής κοινότητας μπορεί να βελτιωθεί με την καλύτερη κοινοποίηση των ευκαιριών στις βιομηχανίες και τις ΜΜΕ.

Πρόγραμμα «Ικανότητες»: Ενίσχυση της ικανότητας για έρευνα και καινοτομία στην Ευρώπη

Όλες οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ικανότητες» έχουν υψηλή ζήτηση, ιδίως εκείνες που στηρίζουν έρευνες για ΜΜΕ και ενώσεις ΜΜΕ.

Οι παράγοντες που εμποδίζουν την συγκρότηση των 44 έργων υποδομής προτεραιότητας που παρουσιάζουν στρατηγικό ευρωπαϊκό ενδιαφέρον και προσδιορίστηκαν από το «Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ Ερευνητικών Υποδομών» (ESFRI) είναι η έλλειψη κοινοτικών και εθνικών πόρων και η ελλιπής ενοποίηση με άλλα δημοσιονομικά μέσα (ΕΤΕ, Διαρθρωτικά Ταμεία). Η θέσπιση νέου νομικού πλαισίου για τις ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές πρέπει να εξασφαλίσει περαιτέρω ώθηση και ασφάλεια όσον αφορά τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό. Το πλέον προηγμένο διεθνές δίκτυο στον κόσμο, το GEANT, εφάρμοσε καινοτόμο υβριδική τεχνολογία δικτύωσης και ποικιλία υπηρεσιών με επίκεντρο τους χρήστες, που επιτρέπουν παγκόσμια ερευνητική συνεργασία. Σε συνδυασμό με το GEANT, η ηλεκτρονική υποδομή EGEE (Enabling Grids for E-Service) επιτρέπει στους επιστήμονες να έχουν πρόσβαση σε υπολογιστικούς πόρους σε όλο τον κόσμο.

Οι δραστηριότητες «Ερευνητικό δυναμικό» και «Περιφέρειες της γνώσης» εξασφαλίζουν την οικοδόμηση επιστημονικής ικανότητας σε πλήθος περιφερειών, ιδίως σε περιοχές σύγκλισης, αλλά φαίνεται ότι δεν διαθέτουν επαρκή προϋπολογισμό για να έχουν σημαντική επίπτωση, ιδίως στα νέα κράτη μέλη. Η καλύτερη και πιο επικεντρωμένη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, τα οποία κατά την περίοδο 2007-2013 δέσμευσαν για έρευνα και καινοτομία προϋπολογισμό ίδιο σχεδόν με εκείνον του 7^{ου} ΠΠ θα μπορούσε, ενεργώντας σε συνέργεια με τους στόχους και τα μέσα του 7^{ου} ΠΠ, να επιτύχει πολύ περισσότερα όσον αφορά την βελτίωση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι προσπάθειες να συνομολογηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια εταιρική σχέση μεταξύ της έρευνας και της κοινωνίας έχουν ενισχυθεί. Ένα νέο χρηματοδοτικό καθεστώς επιτρέπει σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συμμετέχουν στο 7^ο ΠΠ και οι κοινωνικές πλατφόρμες καταρτίζουν σχέδια για ερευνητικά προγράμματα, για παράδειγμα επί θεμάτων όπως κοινωνικά συνεκτικές αστικές περιοχές.

Στο πλαίσιο του EXE, το 7^ο ΠΠ συμβάλλει στην ανάπτυξη συνεκτικότερων και πιο συντονισμένων ερευνητικών πολιτικών στην Ευρώπη μέσω της στήριξης της ανοικτής μεθόδου συντονισμού και της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων EXE στο πλαίσιο της διαδικασίας της Λιουμπλιάνα.

3.2 Συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη

Ένας από τους ζωτικούς στόχους του 7^{ου} ΠΠ είναι να συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της βιομηχανίας και της κοινωνίας και σε συμφωνία με άλλες

πολιτικές και μέσα να βοηθήσει στη δημιουργία μιας βασιζόμενης στη γνώση οικονομίας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Ανταπόκριση στις διεπιστημονικές προκλήσεις, τις ανάγκες της κοινωνίας και τις πολιτικές προτεραιότητες ...

Το 7^ο ΠΠ εστιάζεται ιδιαίτερα στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ανταποκρινόμενο στις πολιτικές προτεραιότητες της Κοινότητας. Κατά την πρώτη διετία του 7^{ου} ΠΠ αυτό είχε ως αποτέλεσμα το 44% του προϋπολογισμού του προγράμματος συνεργασίας να διατεθεί σε διεπιστημονική έρευνα στήριξης της ανανεωμένης **στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη**, κυρίως μέσω των θεματικών ενοτήτων του περιβάλλοντος, της ενέργειας και των τροφίμων, της γεωργίας και της βιοτεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων, ως στοιχείων ζωτικής σημασίας, των ΚΤΠ «Καθαρός ουρανός» και «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνου».

Το 7^ο ΠΠ παίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των **περιβαλλοντικών προκλήσεων**, ιδίως στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων σχετικά με την ενέργεια και τις κλιματικές αλλαγές. Αυτή περιλαμβάνει ζητήματα όπως η βιοποικιλότητα, ο περιορισμός των επιπτώσεων των καταστροφών και η γεωσκόπηση.

Ανταποκρινόμενο στις προκλήσεις στον τομέα της **υγείας και των δημογραφικών μεταβολών**, το 7^ο ΠΠ στήριξε την ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων και υπηρεσιών για τη διαχείριση των ιατρικών γνώσεων και την παροχή νέων τρόπων υγειονομικής περίθαλψης, ιδίως μέσω του προγράμματος Υγεία (και συγκεκριμένα της ΚΤΠ Καινοτόμα Φάρμακα), του προγράμματος ΤΠΕ για την Υγεία, της πρωτοβουλίας σχετικά με μια πρωτοποριακή αγορά για την ηλεκτρονική υγεία, του προγράμματος «Υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση» και του προγράμματος ΚΤΠ για την ευγηρία.

Οι προσπάθειες του 7^{ου} ΠΠ έχουν ενταθεί ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση των **προκλήσεων ασφαλείας**, για παράδειγμα μέσω της χρηματοδότησης πρωτοβουλιών στον τομέα της βιοτρομοκρατίας, τόσο για την διάθεση τεχνολογιών αντιμετώπισης περιστατικών αλλά επίσης και για την κατανόηση της ψυχολογικής διάστασης και την ετοιμότητα, που αποτελούν σημαντικά στοιχεία της πρόληψης καθώς και της διαχείρισης κατά τη διάρκεια και μετά την κρίση.

Το 7^ο ΠΠ ανταποκρίνεται σε **διεπιστημονικές και πολυτομεακές προκλήσεις** υπερβαίνοντας τα όρια τομέων όπως το περιβάλλον, η ενέργεια, οι μεταφορές και η βιοτεχνολογία – για παράδειγμα μέσω της δημοσίευσης διαθεματικής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων στον τομέα των βιοδιωλιστηρίων⁶ – και βοηθώντας στην κατάρτιση και την υλοποίηση μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την έρευνα στον τομέα της θάλασσας και της ναυτιλίας. Οι προσπάθειες καλύτερης κατανόησης των βασικών παραγόντων που διαμορφώνουν την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στην Ευρώπη συμπληρώνουν την καθαρή τεχνολογική έρευνα. Από την στήριξη στις κοινωνικο-οικονομικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες προκύπτουν στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση νέων εναλλακτικών επιλογών πολιτικής (για παράδειγμα στην περίπτωση της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης).

---

⁶ EE C 226 της 3.9.2008, σ. 20.

Η κοινή προσπάθεια, η ομαδοποίηση των πόρων και η κατάρτιση κοινών στρατηγικών μέσω του «κοινού προγραμματισμού» θεωρούνται ως ένας μελλοντικός τρόπος αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης των κοινωνικών προκλήσεων. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών (SET) μπορεί να χρησιμεύσει ως υπόδειγμα, μέσω της διάθεσης διεργασιών και εργαλείων για την αποτελεσματικότερη συμμετοχή των κυβερνήσεων, της βιομηχανίας και της ερευνητικής κοινότητας, μέσω μιας ομάδας καθοδήγησης κρατών μελών, των Ευρωπαϊκών Βιομηχανικών Πρωτοβουλιών και της σύστασης του Ευρωπαϊκού Συνασπισμού Ενεργειακής Έρευνας, αντίστοιχα – δομές που στηρίζονται όλες σε ένα συνεκτικό στρατηγικό ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα.

... με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας ...

Το 7^ο ΠΠ έχει εκ δεσμευτεί εκ νέου να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της βιομηχανίας, ιδίως μέσω της συνεργασίας με τις ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες (ETP). Οι 36 υπάρχουσες ETP συμβάλλουν στον συντονισμό και την ομαδοποίηση των προσπαθειών E&A, ιδίως στους θεματικούς τομείς με υψηλή συμμετοχή της βιομηχανίας, όπως οι ΤΠΕ, οι νανοτεχνολογίες, η ενέργεια, οι μεταφορές και το διάστημα. Μέσω της συνεργασίας με τα κράτη μέλη αλλά και μέσω εθνικών τεχνολογικών πλατφορμών, οι ETP επιδρούν διαρθρωτικά γεγονός που υπερβαίνει κατά πολύ το πρόγραμμα πλαίσιο⁷. Σε ορισμένες περιπτώσεις οδήγησαν στην δημιουργία ΚΤΠ.

Η πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου της κατά 15% συμμετοχής ΜΜΕ δεν αντιστοιχεί προς τις αρχικές προσδοκίες. Με την πιθανότητα να καταστούν ελκυστικότερα τα προγράμματα υποστήριξης που είναι ειδικώς διαμορφωμένα για ΜΜΕ, όπως η νέα πρωτοβουλία EUROSTARS που απευθύνεται σε ΜΜΕ εντάσεως έρευνας, η χρησιμότητα των στόχων και των υφιστάμενων μέσων για ΜΜΕ πρέπει να αναλυθεί και να διερευνηθεί περαιτέρω.

Η νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου (RSFF) που χρηματοδοτείται από κοινού από το 7^ο ΠΠ και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και χορηγεί δάνεια σε επενδύσεις E&A υψηλού κινδύνου, γνώρισε μεγάλη ζήτηση από την βιομηχανία, ιδίως από μεσαίες επιχειρήσεις. Οι τρέχουσες δανειοδοτήσεις αφορούν τους τομείς της ενέργειας, των ΤΠΕ, των επιστημών της ζωής και της αυτοκινητοβιομηχανίας σε 14 ευρωπαϊκές χώρες και πρόκειται να επεκταθούν περαιτέρω το 2009.

... και με πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ΕΕ στην E&A βελτιστοποιώντας την συνέπεια και την συνέργεια μεταξύ πολιτικών και μέσων

Αντιμετωπίζοντας αντικρουόμενες προτεραιότητες, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί η αξία της κοινοτικής έρευνας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και την απασχόληση. Ωστόσο, η αξιοποίηση του πλήρους ερευνητικού δυναμικού της ΕΕ μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της επίτευξης καλύτερης συνέπειας και συντονισμού μεταξύ πολιτικών και μέσων που σχετίζονται με την έρευνα, την καινοτομία και την εκπαίδευση, σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, και ιδίως μεταξύ των χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (ΠΑΚ), των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και των διαρθρωτικών ταμείων. Ο εν λόγω συντονισμός πρέπει να εφαρμοστεί τόσο στην φάση του σχεδιασμού όσο και κατά την υλοποίησή τους.

---

⁷ <ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/technology-platforms/docs/evaluation-etps.pdf>

Η Ευρώπη συνεχίζει να καθυστερεί στον τομέα της μετατροπής της γνώσης και των αποτελεσμάτων της έρευνας σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Πρέπει να καταργηθούν οι φραγμοί που εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των γνώσεων και των τεχνολογιών καθώς και των προϊόντων στα οποία είναι ενσωματωμένες, ενώ μέτρα που αφορούν την πλευρά της ζήτησης, όπως η τυποποίηση, οι δημόσιες προμήθειες και οι νομοθετικές ρυθμίσεις μπορούν να συμβάλλουν στην εμφάνιση αγορών για καινοτόμα προϊόντα τα οποία να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας («πρωτοπόρες αγορές»)⁸.

Μια συνεχής πρόκληση, ιδίως στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης, είναι η εξισορρόπηση της ανάγκης για βραχυπρόθεσμες δράσεις που τονώνουν την ζήτηση με τις «έξυπνες» επενδύσεις E&A που ενισχύουν την μετάβαση της Ευρώπης προς μια βασιζόμενη στη γνώση οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό τονίζεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας⁹: μέσω επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εξοικονόμηση ενέργειας, με επενδύσεις σε καθαρές τεχνολογίες για να προωθηθούν κλάδοι όπως ο κατασκευαστικός τομέας και η αυτοκινητοβιομηχανία στις μελλοντικές αγορές χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, και μέσω επενδύσεων στις υποδομές και στη διασύνδεση για την προώθηση της αποτελεσματικότητας και της καινοτομίας.

3.3 Ανοίγοντας την έρευνα της ΕΕ στον κόσμο

Οι μεγάλες παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η φτώχεια, οι λοιμώδεις ασθένειες, οι απειλές που αντιμετωπίζει ο εφοδιασμός με ενέργεια, τρόφιμα και νερό, καθώς και η ασφάλεια των πολιτών υπογραμμίζουν την ανάγκη για αποτελεσματική **διεθνή ερευνητική συνεργασία**. Στόχος του 7^{ου} ΠΠ είναι η στήριξη κοινών ερευνητικών δραστηριοτήτων σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος από τις οποίες επωφελούνται αμφότερες η ΕΕ και τρίτες χώρες μέσω ποικιλίας νέων προγραμμάτων όπως οι ειδικές δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας, οι επικεντρωμένες ανοικτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, η «αδελφοποίηση έργων» και οι συντονισμένες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε επίπεδο προγράμματος. Οι δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας ενσωματώνονται έτσι καλύτερα στο συνολικό πρόγραμμα και δεν αντιμετωπίζονται πλέον ως ξεχωριστή δραστηριότητα.

Το νεοδημιουργηθέν ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο για την διεθνή συνεργασία στην E&T τονίζει την ανάγκη ενισχυμένης εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας εφόσον επιθυμούμε να συμβάλλουμε αποτελεσματικά στην σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία του πλανήτη. Το πλαίσιο διευκολύνει το άνοιγμα του EXE στον κόσμο με την ενσωμάτωση των γειτόνων της Ευρώπης στον EXE μέσω της σύνδεσής τους με το 7^ο ΠΠ, με την προώθηση της συνεργασίας με σημαντικές τρίτες χώρες μέσω γεωγραφικής και θεματικής επιλογής, και με την βελτίωση των όρων του πλαισίου για τη διεθνή συνεργασία στην E&T, όπως για τις παγκόσμιες ερευνητικές υποδομές, το αμοιβαίο άνοιγμα των ερευνητικών προγραμμάτων και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η επιστήμη και η τεχνολογία παρέχουν πληθώρα λύσεων για τον περιορισμό της φτώχειας και την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη της Αφρικής. Η εταιρική σχέση Αφρικής-ΕΕ για την Επιστήμη, την Κοινωνία της Πληροφορίας και το Διάστημα¹⁰ αποτελεί τη βάση για τη συνδυασμένη χρηματοδότηση της ανάπτυξης και της έρευνας από ευρωπαϊκές και εθνικές

⁸ COM(2009) 116: Μια στρατηγική για την E&A και την καινοτομία στις ΤΠΕ στην Ευρώπη: Ανεβάζοντας τον πήχυ

⁹ COM(2008) 800: Ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας

¹⁰ http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/EAS2007_action_plan_science_en.pdf

πηγές για έργα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες που έχει εντοπίσει η Αφρικανική Ένωση και τα κράτη μέλη της.

Ο διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας (ITER) αντιπροσωπεύει σημαντικό βήμα προς την απόδειξη της βιωσιμότητας της παραγωγής καθαρής και άφθονης ενέργειας μέσω τεχνολογίας πυρηνικής σύντηξης. Ως ένα μοναδικό και πραγματικά συνεργατικό παγκόσμιο έργο, αντιπροσωπεύει επίσης σημαντική και προκλητική δοκιμαστική περίπτωση για την μελέτη, τη διαχείριση και την χρηματοδότηση διεθνούς επιστημονικής υποδομής μεγάλης κλίμακας.

3.4 Βελτίωση της διαχείρισης, του ελέγχου και της απλοποίησης

Ο βασικός διαχειριστικός στόχος του 7^{ου} ΠΠ πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση των ερευνητικών επιπτώσεων κάθε επενδύμενου ευρώ (επιδόσεις), με ταυτόχρονη εξασφάλιση ότι η χρηματοδότηση της έρευνας συνάδει με τους κανόνες (νομιμότητα και κανονικότητα) και διασφαλίζοντας την ελαχιστοποίηση των οικονομικών επιπτώσεων των σφαλμάτων (διόρθωση). Χωρίς να αλληλοαναιρούνται, υφίστανται συμβιβασμοί μεταξύ των παραπάνω στόχων και η επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ των εν λόγω στόχων και των περιορισμένων πόρων που διατίθενται σε καθέναν από αυτούς έχει ζωτική σημασία για την επιτυχία του προγράμματος.

Οι επιδόσεις του προγράμματος εξασφαλίζονται από ιδιαίτερα ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και από την ανεξάρτητη επιστημονική τους αξιολόγηση. Οι διεργασίες, οι διαδικασίες και τα εργαλεία διαχείρισης πρέπει να είναι απλά και αποτελεσματικά για να εξασφαλιστεί η υπεύθυνη και υπόλογη επένδυση των κοινοτικών κονδυλίων και η αποφυγή διοικητικής επιβάρυνσης. Εκτός των επιτευγμάτων που σκιαγραφούνται στο τμήμα 2, η πρόοδος προς την απλοποίηση είναι προφανής:

- Η επιστροφή των δαπανών έχει απλοποιηθεί μέσω της σταδιακής εισαγωγής σταθερών συντελεστών και κατ' αποκοπή ποσών, ενώ η υποβολή εκθέσεων για τις πραγματικές δαπάνες διατηρείται στις περιπτώσεις που οι δικαιούχοι υποστηρίζουν ότι αυτό είναι απλούστερο.
- Εισάγονται προοδευτικά μεθοδολογίες για τις μέσες δαπάνες προσωπικού. Αυτό αποτελεί σημαντικό βήμα δεδομένου ότι οι δαπάνες προσωπικού παραμένουν η κύρια αιτία σφαλμάτων. Ωστόσο, η χρήση τους θα είναι δυνατή για περιορισμένο μόνο αριθμό δικαιούχων στο πλαίσιο μιας πρώτης φάσης δοκιμαστικής εφαρμογής.
- Επιτεύχθηκε εξορθολογισμός και εναρμόνιση της τεκμηρίωσης για ολόκληρο το πρόγραμμα ενώ νέα ηλεκτρονικά εργαλεία διευκολύνουν τις διαπραγματεύσεις για τις συμβάσεις.
- Η συχνότητα της υποβολής εκθέσεων μειώθηκε και εγκαινιάστηκε ένα διαδικτυακό σύστημα για την συλλογή των οικονομικών εκθέσεων.
- Διατίθενται σαφώς διατυπωμένες οδηγίες και τηλεφωνική γραμμή παροχής βοήθειας προκειμένου να υποβοηθηθούν οι δικαιούχοι να αποφύγουν τα συχνότερα σφάλματα.

Όμως η απλοποίηση μπορεί να επιτευχθεί μόνο εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, ιδιαίτερα του δημοσιονομικού κανονισμού των Κοινοτήτων και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης. Επειδή η Επιτροπή δεν μπορεί να αλλάξει αυτούς τους κανόνες από μόνη της, οι

προσπάθειές της που σκιαγραφήθηκαν παραπάνω εστιάζονται στην κατάργηση των διοικητικών εμποδίων, στον εξορθολογισμό των διαδικασιών και στην παροχή σαφών οδηγιών. Αν και αυτές οι σταδιακές αλλαγές πραγματοποιούνται προς την ορθή κατεύθυνση, αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ότι η πραγματική και ουσιαστική απλοποίηση θα απαιτήσει την αλλαγή των ίδιων των κανόνων¹¹, με ταυτόχρονη διατήρηση των λαθών στις συναλλαγές εντός αποδεκτών ορίων. Αυτό συνεπάγεται:

- Συμφωνία όλων των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με την ορθή εξισορρόπηση μεταξύ της υποχρέωσης λογοδοσίας και της ανάληψης κινδύνου. Η Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Επιτροπή για την Έρευνα ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να επιτρέψουν μια προσέγγιση για την χρηματοδότηση της έρευνας ανεκτική προς τον κίνδυνο και στηριζόμενη στην εμπιστοσύνη. Η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για να τεθεί το ζήτημα στον διοργανικό διάλογο στο πλαίσιο της ανακοίνωσης της με τίτλο «Για μια κοινή αντίληψη της έννοιας του αποδεκτού κινδύνου σφάλματος»¹² και προτίθεται να υποβάλλει το 2010 λεπτομερή ανάλυση του αποδεκτού κινδύνου, μεταξύ άλλων και για τον τομέα της ερευνητικής πολιτικής εφόσον λάβει επαρκή ενθάρρυνση από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.
- Ουσιαστική αναθεώρηση, από την πλευρά των νομοθετικών αρχών, των κοινοτικών δημοσιονομικών αρχών που θα διέπουν τα προγράμματα πλαίσιο στο μέλλον. Αυτό θα ανοίξει το δρόμο για μεγαλύτερη σαφήνεια και λιγότερες επιβαρύνσεις αλλά θα επιτρέψει επίσης και την αποτελεσματική λειτουργία των νέων μέσων που αποτελούν τη βάση για μια πιο στρατηγική προσέγγιση της διαχείρισης των ερευνητικών προγραμμάτων.

Προγραμματίζεται ανακοίνωση της Επιτροπής για το 2010 η οποία θα αποτελέσει ευκαιρία να αναλυθούν τα εν λόγω ζητήματα.

Το ερευνητικό θεματολόγιο της ΕΕ προσανατολίζεται όλο και περισσότερο προς την επίτευξη πολιτικών στόχων που αφορούν ευρύτερες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις. Πρέπει συνεπώς να εξετασθούν εναλλακτικές επιλογές σε σχέση με την απευθείας διαχείριση προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή και ο διαρθρωτικός αντίκτυπος της ερευνητικής πολιτικής της ΕΕ και της συναφούς χρηματοδότησης για τη στήριξη των συνολικών πολιτικών στόχων της ΕΕ. Οι δύο οργανισμοί που δημιουργήθηκαν για την υλοποίηση μέρους του 7^{ου} ΠΠ – ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας και ο Εκτελεστικός Οργανισμός του ΕΣΕ – επέτρεψαν την αποτελεσματική διαχείριση του αυξημένου προϋπολογισμού του 7^{ου} ΠΠ χωρίς άμεσες αυξήσεις του προσωπικού της Επιτροπής. Οι οργανισμοί αυτοί θα αναλάβουν πλήρως τα καθήκοντά τους κατά τη διάρκεια του 2009. Οι αξιολογήσεις αυτών των οργανισμών θα συμβάλλουν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της λειτουργίας τους προκειμένου να γίνει δυνατή η διαχείριση πολύ μεγαλύτερων ερευνητικών προϋπολογισμών με ταυτόχρονο διαχωρισμό της διαχείρισης των έργων και των κονδυλίων από τη διαμόρφωση της πολιτικής. Ίσως να πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε προσεγγίσεις που αποβλέπουν στην αύξηση του διαρθρωτικού αντίκτυπου της οικονομικής στήριξης σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους και τα κράτη μέλη, όπως συμβαίνει με τις κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες και τις επενδύσεις του άρθρου 169.

---

¹¹ Έκθεση για την εκ των υστέρων αξιολόγηση του 6^{ου} ΠΠ:

http://ec.europa.eu/research/reports/2009/pdf/fp6_evaluation_final_report_en.pdf

¹² COM(2008)866.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο προσαρμόζεται για να βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει το στόχο της δημιουργίας μιας κοινωνίας βασιζόμενης στη γνώση, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Επιδιώκει να αυξήσει την επιρροή του στις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις Ε&Α και να διαφοροποιήσει τα μέσα που διαθέτει προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Το 7^ο ΠΠ παραμένει όργανο ζωτικής σημασίας για την προώθηση της επιστημονικής αριστείας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ανταποκρινόμενο στις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ και στις ανάγκες της βιομηχανίας και της κοινωνίας. Το σημερινό δυσμενές οικονομικό πλαίσιο υπογραμμίζει ακόμη περισσότερο τη σπουδαιότητά του. Το 7^ο ΠΠ συμβάλλει στις συνεχιζόμενες ερευνητικές προσπάθειες, τόσο τις ιδιωτικές όσο και τις δημόσιες, όπως γίνεται χαρακτηριστικά εμφανές στο πλαίσιο των εταιρικών σχέσεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τα οικολογικά αυτοκίνητα, τα ενεργειακά αποδοτικά κτήρια και τα εργοστάσια του μέλλοντος που έχουν δρομολογηθεί ως τμήματα του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας.

Προκειμένου να συγκεντρώσει απόψεις για την περαιτέρω βελτίωση και πιθανή προσαρμογή του 7^{ου} ΠΠ η Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη ανεξάρτητης ομάδας εμπειρογνομόνων, που θα αναλάβει μια **ενδιάμεση αξιολόγηση του 7^{ου} ΠΠ**. Η εντολή της ομάδας θα εγκριθεί το φθινόπωρο του 2009 και η αξιολόγηση πρέπει να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2010.

Η ανάλυση και τα ειδικά ζητήματα που παρουσιάστηκαν στην παρούσα ανακοίνωση και στο έγγραφο των υπηρεσιών που την συνοδεύει αποτελούν τη βάση για την επερχόμενη ενδιάμεση αξιολόγηση και περαιτέρω πολιτικές συζητήσεις στο Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και με τους ενδιαφερόμενους. Στις συζητήσεις θα καλυφθούν τα εξής ζωτικά ερωτήματα:

- Πώς μπορεί να βελτιωθούν οι επιπτώσεις του 7^{ου} ΠΠ και των μελλοντικών ΠΠ στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας;
- Είναι τα καινοτόμα μέτρα (ΕΣΕ, ΚΤΠ, άρθρο 169, RSFF) αποτελεσματικά όσον αφορά την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων;
- Πώς είναι δυνατόν να ενισχυθούν περαιτέρω οι επιπτώσεις και η προστιθέμενη αξία της συνεργατικής έρευνας που καλύπτει πολλαπλούς επιστημονικούς κλάδους, βιομηχανικούς τομείς και τομείς πολιτικής, με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση μεγάλων κοινωνικών προκλήσεων;
- Διαδραματίζει το 7^ο ΠΠ επαρκή ρόλο για την τοποθέτηση της Ευρώπης στον διεθνή χάρτη της επιστήμης και της τεχνολογίας;
- Σε τι έκταση αποδείχτηκαν αποτελεσματικά τα μέτρα απλοποίησης; Τα επιθυμητά αποτελέσματα θα επιτευχθούν με πρόσθετα μέτρα ή μήπως πρέπει να εξετασθούν ριζικές νέες προσεγγίσεις;

Τα ευρήματα αυτής της ενδιάμεσης αξιολόγησης όχι μόνο θα αποδειχθούν χρήσιμα για μια πιθανή αναθεώρηση του 7^{ου} ΠΠ αλλά θα επηρεάσουν ιδιαίτερα και τις νέες συζητήσεις για τα μελλοντικά χρηματοοικονομικά πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη στρατηγική της Λισαβόνας μετά το 2010 και το επόμενο Πρόγραμμα Πλαίσιο.